

CONVOCAAT

LGOG Sectie Monumenten

Dhr. J.S.M. Pijpers, Secretaris

Tel. 077-354.97.65

E. pijpershans@hotmail.com

Activiteit: *Dagexcursie Art Nouveau Brussel*

Wanneer: *Zaterdag 10 maart 2018*

Locatie: *Art Nouveau: Brussel en O-L-Vrouw-Waver*

Samen monumenten
ontdekken en behouden
in de regio Limburg.
www.lgog.nl

Het bestuur van de Sectie Monumenten nodigt u uit voor de dagexcursie Art Nouveau naar Brussel en O-L-Vrouw-Waver op zaterdag 10 maart 2018. De reis per autobus wordt verzorgd door Willy de Kruyf/Kupers.

De excursie staat onder de bezielende leiding van kunsthistoricus drs. Wil Boetzkes, directeur Posterheide Brabant in Helmond. Posterheide Brabant is een gespecialiseerd particulier instituut, dat al dertig jaar cursussen, reizen en excursies organiseert op het gebied van kunst- en cultuurgeschiedenis. Zo is dhr. Boetzkes zeer vertrouwd met en een groot kenner van de Art Nouveau/Jugendstil in het algemeen en die van Brussel in het bijzonder.

REISROUTE:

-8.10 uur Venlo, parkeerterrein "Van der Valk". Nijmeegseweg 90.

-8.45 uur Roermond, parkeerterrein "Outlet".

-9.15 uur Urmond, parkeerterrein "Van der Valk". Inrit rechts naar motel van der Valk.

U wordt dringend verzocht om 10 minuten van te voren aanwezig te zijn. In verband met het volle dagprogramma vertrekt de bus stipt op tijd. Zorg dat u in geval van nood per telefoon bereikbaar bent!

Koffie/thee in de bus

-ca. 10.30 uur aankomst in Brussel.

Tijdens wandeling bezichtiging van diverse Art Nouveau gebouwen in Brussel.

-ca. 12.30 uur vrije tijd voor de lunch in Brussel. Wij rijden naar een plaats met voldoende eetgelegenheden.

-ca. 13.50 uur vertrek naar O-L-Vrouw-Waver met aansluitend bezoek aan Ursulineninstituut en de bijzondere Art Nouveau Wintertuin.

-17.00 uur vertrek naar Nederland. Aankomst bij de opstapplaatsen:

-ca 18.00 uur aankomst in Urmond.

-ca 18.30 uur aankomst in Roermond

-ca 19.00 uur aankomst in Venlo

Art Nouveau en Jugendstil in Europa

Aan het einde van de 19de eeuw vluchtte de zich politiek steeds meer bedreigd voelende burgerij in de dromen van de decoratieve kunst. Men zou het een post romantische vlucht uit de almachtige wereld van de industrie kunnen noemen. De decoratiewoede lijkt op zelfbedrog van de burgerij tegenover de maatschappelijke omwentelingen. Ondanks de sfeer van decadentie die veel Art Nouveau rond 1900 omgaf, was de beweging in feite een positieve ontwikkeling, de laatste van een aantal serieuze pogingen om tot een werkelijk eigentijdse vorm en stijl te komen. Art Nouveau was de eerste bewuste en geslaagde poging om de opeenvolging van historische herlevingen te vervangen door iets eigentijds dat geen verbinding had met het verleden. Het is veelzeggend voor de tijd dat Art Nouveau spontaan ‘van onderaf’ ontstond en in elk land of regio een andere naam kreeg. Het mag verrassend heten dat de Art Nouveau een compromis met de industriële samenleving, met name in het gedurfd gebruik van ijzer in de bouwkunst.

Brussel, detail maison Cauchie, sgraffito

Tegen het einde van de 19de eeuw ontstond er in Europa een reactie op de historische bouwstijlen van deze tijd. Bij deze beweging stond in eerste instantie niet zozeer de constructie als wel de decoratie op de voorgrond. Het lag daarbij in de bedoeling een decoratieve stijl te ontwikkelen die iets volledig nieuws moest zijn. Deze richting werd in Frankrijk en België allereerst bekend onder de naam Art Nouveau. De Duitse variant heette Jugendstil. Zij verbreidde zich over Centraal-Europa en Italië, en kwam in een hoogst curieuze variant in Catalonië tot ontwikkeling in het werk van Antonio Gaudí.

Brussel

Brussel, Palais Stocklet, hoogtepunt Wiener Sezession. Architect J. Hoffmann

Het begon echter in Brussel. Daar was vanwege een economische groei, gecombineerd met een sterke positie van de burgerij en van de Socialistische partij een nieuw type opdrachtgever vertegenwoordigd. Pogingen om de stad naar het Parijs van Haussmann her in te delen, mislukten. Het smalle burgerhuis bleef bepalend voor de stad. Juist beperkingen ten aanzien van de vorm van het perceel en het gebrek aan

concepten voor de stadsontwikkeling waren een uitdaging voor de fantasie van de architecten. Dit artistieke klimaat was bijzonder gunstig voor de ontwikkeling van de Art Nouveau. Industriëlen en jonge advocaten bezorgden de kunstenaars opdrachten. Zo koos de ingenieur Tassel bij de bouw van een nieuw huis de nog onbekende Victor Horta als architect. Zijn huis wordt beschouwd als het eerste rijpe voorbeeld van Art Nouveau.

Brussel, Cauchiehuis, detail gevel

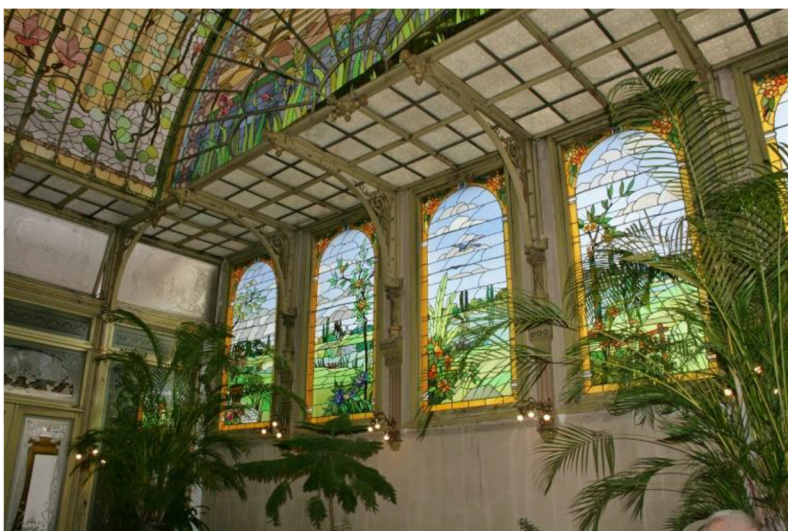

In 1830 vertegenwoordigde de hoofdstad met alle buitenwijken drie procent van de landelijke bevolking en in 1914 woonde één op de tien Belgen in Brussel. In de tussentijd veranderde de stad ingrijpend door de industriële revolutie en breidde zich aanzienlijk uit. Tegen het einde van de 19de eeuw lagen er grote kansen voor vernieuwende architecten als Victor Horta, Gustav Strauven en Paul Hankar vanwege de opdrachten door industriëlen en intellectuelen. De Art Nouveau is in België en in Brussel ontegenzeggelijk verbonden met een groepje jonge vrijzinnige en vooruitstrevende intellectuelen, die vaak nauwe banden hadden met de socialistische beweging. Met een combinatie van klassieke materialen als glas en steen, maar ook nieuwe en revolutionaire materialen als ijzer en staal werden goed doordachte, functionele en decoratieve panden opgetrokken. In uitbreidingswijken zoals de omgeving

van de Louiselaan of het Ambiorixplein verrezen talloze huizen in Art Nouveau stijl. Wij bezichtigen een aantal ervan op verschillende plaatsen in de stad. Een “must” is het Cauchiehuis met een reusachtige sgraffito op de gevel.

Brussel heeft veel gebouwen in Art Nouveau stijl. Uiteraard getuigen daarvan de vele stadshotels van Horta, gebouwd voor de liberale elite van de stad in die tijd. In de Sint-Gilliswijk staan diverse woningen van hem, zoals zijn eigen woning en atelier en het Tasselhuis, maar ook fraaie exemplaren van zijn concurrent Paul Hankar, zoals het huis van de schilder Ciambelani. Minder bekend zijn de woningen in Art Nouveau stijl aan het Ambiorixplein, zoals het fantasievolle St. Cyrhuis van Gustav Strauven. Ook in Schaarbeek treft men opvallende Art Nouveau architectuur aan en niet te vergeten het unieke Cauchiehuis bij het Jubelpark.

O-L-Vrouw-Waver

O-L-Vr.-Waver, detail Wintertuin

Verscholen in de regio Mechelen ligt het Ursulineninstituut, een verborgen parel van de Art Nouveau. De Wintertuin van het voormalige “Pensionnat de demoiselles” in Onze-Lieve-Vrouw-Waver was met zijn kleurrijke glas-in-lood koepel anno 1900 een unicum en blijft tot op vandaag verrassen met zijn feeërieke licht- en kleurspel. De Wintertuin fungeerde als ontvangstruimte voor de bezoekers van de honderden inwonende meisjes, meestal afkomstig uit het buitenland. Achter de poort van dit klooster schuilt een grandeur uit de 19e eeuw, waarin rijkeluismeisjes van overal ter wereld werden

klaargestoomd tot wijze en welopgevoede dames. In de loop van de jaren kreeg het machtige instituut en klooster een fraaie synthese van bouwstijlen, zoals de befaamde refters, eretrap of Empire-galerij. De Wintertuin is één van de fraaiste voorbeelden van de Art Nouveau.

O-L-Vrouw-Waver, Ursulineninstituut, wintertuin

Aanmelding

Voor de inschrijving op deze unieke excursiedag geldt een limiet. Hier geldt: “Wie het eerst komt, het eerst maalt”. De bus telt 50 plaatsen.

U kunt zich uitsluitend aanmelden voor deze dagexcursie door tijdige betaling van de kosten ad €54,- middels overschrijving op het IBAN-nr. NL88INGB 0007 811398 t.n.v. LGOG-Sectie Monumenten als u lid of gezinslid bent van de Sectie Monumenten. Als u geen lid bent van de Sectie Monumenten bedragen de kosten €64,-. Wilt u zo vriendelijk zijn om bij de aanmelding op te geven:

- 1. De plaats waar u in de bus stapt: Venlo, Roermond of Urmond.***
- 2. Uw mobiel telefoonnummer.***
- 3. Uw naam en woonplaats.***
- 4. Uw e-mail adres.***

Dit is absoluut noodzakelijk in verband met organisatie en bereikbaarheid. Uiterste aanmelddatum: 01-03-2018.

Bij problemen kunt u zich wenden tot:

1. dhr. P. Lambriex, voorzitter,	tel. 06-53 681.981
2. dhr. H. Pijpers, secretaris,	tel. 06-15 361.870
3. dhr. H. Hermans, penningmeester	tel. 06-57 382.430

Bezoekt u eens onze nieuwe **WEBSITE** met de laatste gegevens, actualiteiten, veel interessante tips en verschillende weblinks.

<http://www.lgog.nl/monumenten.htm>

Ook zijn we te vinden op sociale media, zie onze pagina op Facebook

<https://tinyurl.com/sectiemonumentenLGOG>